

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Τετάρτη 23 Απριλίου 2025

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφώντας *Ἑλληνικά*, Βιβλίο ΙΙ, κεφ. ΙΙ, §§ 16-19

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἤξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περσθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναί τὸν σῖτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτᾷτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἠντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν*».

Μονάδες 30

2. Με βάση το αρχαίο κείμενο, πρώτα να εξηγήσετε για ποιον λόγο ο Θηραμένης ζήτησε να σταλεί ως πρεσβευτής στους Λακεδαιμονίους (Μονάδες 5) και στη συνέχεια, να επισημάνετε για ποιον λόγο άργησε να επιστρέψει από την αποστολή (Μονάδες 5).

Μονάδες 10

3. *Λακεδαιμόνιοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν*: Ποιον βασικό όρο θέτουν οι Λακεδαιμόνιοι για την παράδοση της Αθήνας και για ποιον λόγο; Τι συμβόλιζαν τα Μακρά Τείχη για τους Αθηναίους;

Μονάδες 10

4. [15] «Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως -που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστεί κιόλας από τους δημοκρατικούς- είχε διάθεση να σκοτώσει πολύ κόσμο, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ότι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους για μόνο το λόγο ότι τους τιμούσε ο λαός, έστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτα την καλή τάξη. «Στο κάτω-κάτω», τούλεγε, «κ' εγώ κ' εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποχτήσουμε δημοτικότητα». [16] Ο άλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ακόμα φιλικά στο Θηραμένη) ότι όποιος θέλει να κυριαρχήσει είν' υποχρεωμένος να βγάλει από τη μέση εκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν εμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ότι επειδή είμαστε τριάντα κι όχι ένας η εξουσία μας δε χρειάζεται τόση φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος».

Ξενοφώντας, Έλληνικά, Βιβλίο ΙΙ, Κεφάλαιο ΙΙΙ, §§ 15-16

[Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Λαμβάνοντας υπόψη σας το πρωτότυπο κείμενο και το μεταφρασμένο, να σκιαγραφήσετε το πορτρέτο της προσωπικότητας του Θηραμένη.

Μονάδες 10

5. Να γράψετε ένα σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο της Νέας Ελληνικής για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: *πίστεως, ἀπήγγειλεν, ὄντα, πολλοί, ἐξαιρεῖν*.

Μονάδες 10

6. α. Να γράψετε τα παρακάτω ουσιαστικά στη γενική του άλλου αριθμού από αυτόν που βρίσκονται: *τῶν τειχῶν, πίστεως, τὸν σῖτον, πρεσβευτῆς, αὐτοκράτωρ, ἐκκλησίαν.*

Μονάδες 6

- β. Για τις παρακάτω προτάσεις να επιλέξετε τη σωστή απάντηση:

I. *εἶπεν*: Ο ίδιος τύπος στην υποτακτική σχηματίζεται:

- α) εἶπη
- β) εἶπη
- γ) εἶπῃ

II. *πέμψαι*: Το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ίδιου χρόνου στη μέση φωνή σχηματίζεται:

- α) πέμψαι
- β) πέμψον
- γ) πέμψη

III. *ἀντέχουσι*: Ο ίδιος τύπος στον μέλλοντα σχηματίζεται:

- α) ἀντέσχον
- β) ἀνθέξουσι
- γ) ἀντέξονται

IV. *ἐπιτηρῶν*: Το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού σχηματίζεται:

- α) ἐπιτήρουν
- β) ἐπετήρουν
- γ) ἐπιτηροῦν

Μονάδες 4

7. α. *Λύσανδρος δὲ ... ἐκέλευον αὐτούς*.: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε τις μετοχές, να επισημάνετε το είδος και το υποκείμενο της καθεμιάς.

Μονάδες 3

- β. *Τοιούτων δὲ ... ἢ πίστεως ἔνεκα*.: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις, να γράψετε το είδος της καθεμιάς καθώς και τη συντακτική τους λειτουργία.

Μονάδες 6

γ. *Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός.*
Στην παραπάνω πρόταση να επισημάνετε τη συντακτική λειτουργία της λέξης *αὐτοκράτωρ*.

Μονάδα 1

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφών έζησε	α. η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα	β. σαφή, ακριβή και παραστατικό λόγο.
3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του ύφους είναι δυνατή	γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
4. Ο Ξενοφών στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει	δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π.Χ.
5. Ο Ξενοφών στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων	ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.
	ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.
	η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10